

MENSAXE INSTITUCIONAL

MENSAGEM INSTITUCIONAL

Benqueridas veciñas e veciños da Eurocidade Cerveira-Tomiño

A proximidade lingüística, sociocultural e territorial de dous concellos de países distintos é, por veces, asumida como unha relación naturalmente adquirida, mais a esencia do fortalecimento dunha amizade entre pobos reside nun acto permanente de coidar.

Se á autenticidade implícita xuntarmos un conxunto de esforzos para provocar unha maior identidade transfronteiriça, o resultado é o que estamos a vivenciar entre as poboacións de Vila Nova de Cerveira e de Tomiño. Unha cooperación transfronteiriça considerada un exemplo en Portugal e España, como tamén un caso de estudio para outras rexións de fronteiras espalladas polo mundo.

Da sinatura da Carta da Amizade á constitución e afirmación da Eurocidade Cerveira-Tomiño, o espazo temporal é realmente recente, mais moi intenso. Ao longo de cinco anos, a execución do proxecto da Axenda Estratégica para a Cooperación Transfronteiriça da Amizade Cerveira-Tomiño impulsou dinámicas inéditas, concretadas grazas ao empeño, dedicación e envolvemento de ambas as comunidades, e cuxo impacto no benestar e na mellora da calidade de vida de cerveirenses e de tomiñenses foi amplamente recoñecido. Enaltecemos só dous exemplos, como a implementación do Orzamento Participativo Transfronteirizo que permitiu aos varios axentes locais e poboación en xeral presentar ideas e concretalas en proxectos visíbeis; e a Valedoría Transfronteiriça que recolleu preocupacións, atrancos burocráticos e suestións, sendo a más mediática a recomendación para unha maior flexibilidade na mobilidade infantoxjuvenil nos concellos da raia.

Nada na vida é feito ao acaso. E este é un proceso minuciosamente elaborado, orgullosamente acollido e escrupulosamente cumplido. Unha combinación harmoniosa que ten que continuar a ser coidada con esmero no presente, incorporando este sentimento de pertenza transfronteiriça nas distintas xeracións e lanzar liñas para un futuro evidentemente promisorio. Alcanzamos a confianza da Comisión Europea na atribución do financiamento necesario; dos Gobernos de Portugal e de España, e das entidades de cooperación galego-portuguesas, na prosecución de obxectivos; dos diversos axentes locais que colocaron ao noso dispor o mellor de si, coñecementos e experiencias, para potenciar esta causa común; da poboación de ambos os concellos que reconheceu este proxecto polo enorme envolvemento e participación. A confianza é algo que se conquista, e nós conseguimos.

Sigmund Freud, creador da psicanálise, clasificaba “o ser humano, na súa esencia, como un ser relacionábel”. Imos, pois, asumir ese compromiso de impulsar máis e novas dinámicas para un territorio naturalmente común. Un aplauso a todas as persoas que creron na irmandade de Cerveira e Tomiño.

Fernando Nogueira, Presidente da Câmara Municipal de Vila Nova de Cerveira
Sandra González, Alcaldesa de Tomiño

Ilustres municipais da Eurocidade Cerveira-Tomiño

A proximidade linguística, sociocultural e territorial de dous concellos de países diferentes é, por veces, assumida como uma relación naturalmente adquirida, mas a essênciā do fortalecimento de uma amizade entre povos reside num ato permanente de cuidar.

Se á autenticidade implícita juntarmos um conjunto de esforzos para provocar una maior identidade transfronteiriça, o resultado é o que estamos a vivenciar entre as populações de Vila Nova de Cerveira e de Tomiño. Una cooperación transfronteiriça considerada um exemplo en Portugal e España, como tamén un case study para outras rexións de fronteiras espalladas polo mundo. Da assinatura da Carta da Amizade á constitución e afirmación da Eurocidade Cerveira-Tomiño, o espacio temporal é realmente recente, mais muito intenso.

Ao longo de cinco anos, a execución do projeto da Agenda Estratégica para a Cooperación Transfronteiriça da Amizade Cerveira-Tomiño alavancou dinâmicas inéditas, concretizadas grazas ao empeño, dedicação e envolvemento de ambas as comunidades, e cujo impacto no bem-estar e na melhoria da calidad de vida de cerveirenses e de tomiñenses foi amplamente reconhecido. Enaltecemos apenas dous exemplos, como a implementación do Orzamento Participativo Transfronteirizo que permitiu aos vários agentes locais e población en geral apresentar ideas e concretizá-las en proyectos visíbeis; e a Provedoria Transfronteiriça que recolleu preocupacións, entraves burocráticos e suestións, sendo a más mediática a recomendación para una maior flexibilidade na mobilidade infantoxjuvenil nos concellos da raia.

Nada na vida é feito ao acaso. E este é un proceso minuciosamente elaborado, orgulhosamente acollido e escrupulosamente cumplido. Una combinación harmoniosa que tem de continuar a ser aprimorada no presente, incorporando este sentimento de pertenza transfronteiriça nas várias gerações e lanzar liñas para un futuro evidentemente promisorio. Alcanzamos a confianza da Comisión Europea na atribución do financiamento necesario; dos Gobernos de Portugal e de España, e das entidades de cooperación galego-portuguesas, na prosecución de obxectivos; dos diversos axentes locais que colocaram ao noso dispor o mellor de si, coñecementos e experiencias, para potenciar esta causa común; da poboación de ambos os concellos que reconheceu este proxecto polo enorme envolvemento e participación. A confianza é algo que se conquista, e nós conseguimos.

Sigmund Freud, creador da psicanálise, clasificava “o ser humano, na súa esencia, como un ser relacionábel”. Imos, pois, asumir ese compromiso de impulsar máis e novas dinámicas para un territorio naturalmente común. Um bem-haja a todos que acreditaram na irmandade de Cerveira e Tomiño.

INTRODUCIÓN

Tras anos de boa veciñanza, a Axenda Estratégica de Cooperación Transfronteiriça Cerveira-Tomiño aprobada en 2015 permitiu establecer as prioridades coas que definir accións conxuntas. Cinco anos despois, e especialmente tras o desenvolvemento dun proxecto POCTEP INTERREG VA co-financiado ao 75% por Fondos FEDER da Unión Europea, a relación de amizade ten dado un salto cualitativo. A propia formalización da Eurocidade o 4 de outubro de 2018 simboliza o desejo común de compartir estratéxicamente instrumentos de gobernanza, servizos, e actuacións para promover o desenvolvemento económico.

As accións desenvolvidas no marco do POCTEP perseguían catro resultados principais:

- A animación das relacións entre os dous municipios, contribuíndo a un novo modelo de gobernanza transfronteiriça, baseado no traballo técnico e político conxunto e nunha participación pública efectiva.
- O aumento da cohesión social pola xestión compartida de servizos públicos de acceso universal e común con independencia do lado da fronteira no que se atopen.
- Unha maior aproximación entre as condicións sociais e económicas das dúas beiras, promovendo novas oportunidades de negocio e emprego en sectores clave da economía local.
- A aprendizaxe de boas prácticas de gobernanza e cooperación transfronteiriça mediante o intercambio de experiencias e a participación en redes de cooperación.

Revisar os principais resultados destes tres últimos anos de traballo conxunto pode axudar a avaliar avances e limitacións deste esforzo por impulsar unha identidade transfronteiriça e un crecemento sostible do territorio que repercute positivamente na mellora da calidade de vida da poboación neste espazo común.

P O folleto está editado en Portugués e Galego. Nesta edición optou-se pela conjugación dos dous idiomas ao longo do texto, distinguindo-se graficamente. Queremos assim assinalar a proximidade dos nossos idiomas, decorrente de uma origem histórica partilhada e promover un melhor conximento das nossas línguas, de modo a reforçar os nosos lazos de amizade.

G O folleto editase en galego ou portugués, indicándose a lingua usada. Cremos que non é precisa a opción bilingüe en todos os textos, tanto pola proximidade dos nosos idiomas, derivada dunha orixe histórica compartida, como para reforzar os nosos lazos de amizade promovendo un mellor coñecemento da nosa fala.

ORZAMENTO PARTICIPATIVO TRANSFRONTEIRIZO

A mellor opción para facilitar a relación e a iniciativa conxunta entre os habitantes dos nosos concellos.

Un proxecto pioneiro na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal que pretende involucrar a cidadanía dos dous municipios na formulación de solucións para necesidades comúns.

Catro edicións entre 2016 e 2020 | 81500€ investidos
- 50 asociacións e entidades socioculturais implicadas na presentación de proxectos.

- 25 candidaturas presentadas
- 2179 Votantes nas 4 primeiras edicións.
- 1500 escolares de Educación Infantil, Primaria e Secundaria de Galicia e Portugal participan de actividades conxuntas escollidas pola cidadanía e financiadas polo OPT.

Distinguido en 2018 como **unha das 5 mellores prácticas de Participación Cidadá en Portugal**.

Premio Municipio do Ano 2017 (Categoria Norte <20000 habitantes), outorgado pola Universidade do Minho.

Prémio na categoría “Democracia, Igualdade e Participación Cívica - Orzamento Participativo” na 1ª edición do **Prémio Autarquia do Ano 2020**, atribuido pelo Lisbon Awards Group.

ORZAMENTO PARTICIPATIVO TRANSFRONTEIRIZO

Proxectos gañadores

OPT 2017

Accesibilidade sen fronteiras (Asociación de persoas con discapacidade Vontade, Asociación San Xerome Emiliani, Asociación Juan María, APPACDM)

Campus deportivo (ANPAS, colexios, clubes deportivos, empresas de ocio e tempo libre)

Festa da Amizade (asociacións culturais e deportivas de Cerveira e Tomiño)

OPT 2018

Deporte náutico inclusivo, Promoción do remo (Asociación de persoas con discapacidade Vontade e Asociación Desportiva e Cultural da Juventude de Cerveira)

Actividades artísticas para escolares (Escola Superior Gallaecia e Mesa de ANPAS dos centros educativos de Tomiño)

APP Turismo accesible (Escola Superior Gallaecia, Acapo e Vontade)

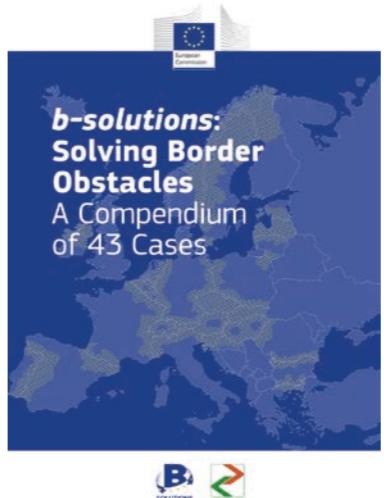
OPT 2019

“Campamentos” Méxete nas feiras; Actividades artísticas con material de refugallo e Visitas a Granxa escola (Assoçiação de País do Centro Escolar da Vila, Assoçiação de País do Centro Escolar Norte e Mesa de ANPAS dos Centros Educativos de Tomiño)

OPT 2020

Roteiros Minho(Clube Celtas do Minho e Carlos Xabier Oliveira Ortega)

Pensar o corpo, mover a mente (Citius Fit e Asociación Socio-cultural SenRaia).

COMITÉ DE GESTÃO ESTRATÉGICA

O Presidente da Câmara de Vila Nova de Cerveira e a Alcaldesa de Tomiño reúnem-se periodicamente para definir o plano conjunto de actividades anuais, contribuindo para um modelo de governança transfronteiriça baseado no trabalho técnico e político e numa efetiva participação pública.

A 4 de outubro de 2018 constitui-se a Eurocidade Cerveira-Tomiño, consolidando a trajetória de colaboração iniciada em 1985 e reforçada em 2014 com a “Carta da Amizade”, onde se define a cooperação como um dos métodos mais eficazes para a supressão das dificuldades que implicam todas as fronteiras.

VALEDORAS / PROVEDORAS DA CIDADANÍA TRANSFRONTEIRIZA

<>Garantir a defensa e protección dos dereitos e intereses particulares de todas as persoas residentes en Tomiño e Cerveira como cidadáns europeos transfronteirizos>>

As súas labores son as de recibir queixas, reclamacións e suxestións con respecto ás relacións transfronteirizas e emitir ditames e suxestións no marco das súas competencias.

O seu “Informe de recomendacións para a eliminación das barreras á mobilidade transfronteiriça infanto-xuvenil” (2018) deparou nunha candidatura compartida coa AECT Galiza-Norte de Portugal seleccionada pola Comisión Europea e a AEGR no seu programa Bsolutions.

Distinguida, xunto a experiencias de cidades como Burdeos, Medellín ou Bogotá, como **Boa Práctica en Participación Ciudadana 2019** polo Observatorio Internacional da Democracia Participativa, entidade que agrupa 800 cidades, vilas e organizacións de todo o mundo.

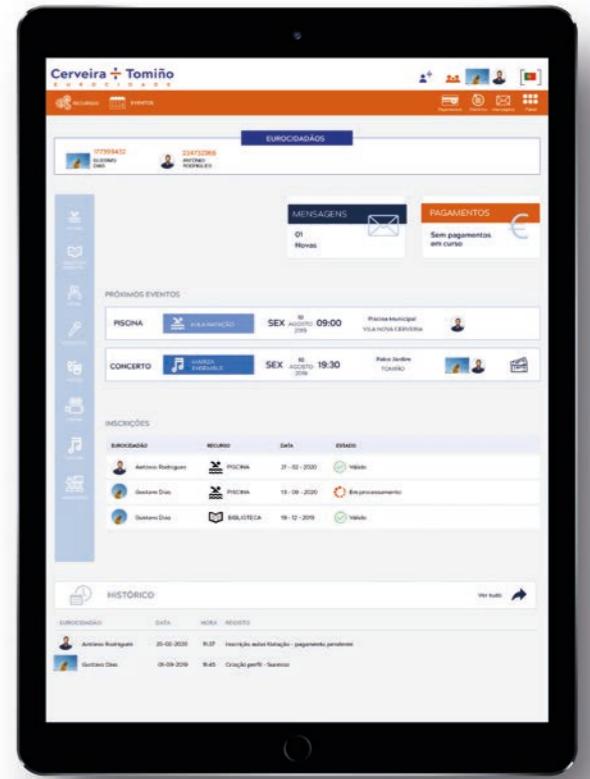

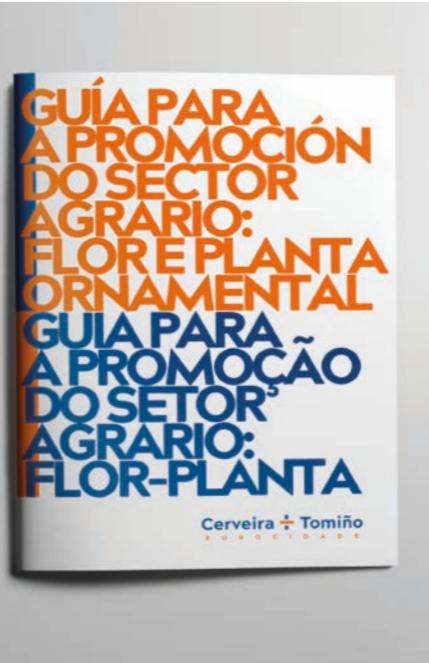
PLATAFORMA DE GESTÃO DE SERVIÇOS PARTILHADOS

A Plataforma tecnológica de gestão dos serviços públicos com utilização partilhada contribui para o esbatimento das assimetrias existentes e para a promoção do acesso universal e comum a equipamentos e serviços existentes no território da Eurocidade.

A plataforma serve de front office da oferta dos serviços públicos locais, permitindo a inscripción, reserva e pagamento online de servicios e actividades partilhadas.

O cartão de cidadão da eurocidade identifica as persoas residentes no territorio da Eurocidade.

PROMOÇÃO DA ECONOMIA LOCAL TURISMO TRANSFRONTEIRIÇO

A cooperação transfronteiriça procura aumentar a igualdade e coesão social do território, promovendo espaços e oportunidades de intercâmbio para a dinamização empresarial, formação, comércio e emprego.

Mais de 50 entidades participaram em iniciativas de dinamização da economia local.

As jornadas sobre turismo em contexto transfronteiriço (2019), dinamizadas em parceria com a Fundação “Centro de Estudos Euro-Regionais Galiza - Norte de Portugal” e o Instituto Politécnico de Viana do Castelo, permitiram convergir ideias e perspetivas, bem como a oportunidade de conhecer experiências que podem constituir oportunidades para o desenvolvimento de produtos turísticos partilhados, tais como viveiros de produção de plantas ornamentais, adegas, Bienal de Cerveira, Ecopista do Rio Minho, ou o Mercado de Tomiño.

Guia para a promoção do turismo foi o resultado de um trabalho conjunto em prol da melhoria da divulgação e da promoção da competitividade do setor, através da compilação dos principais recursos naturais, culturais e patrimoniais de ambos os municípios, com vista ao desenvolvimento sustentável de um território comum e à consolidação do conceito “dois países, um destino”.

PROMOCIÓN ECONÓMICA: SECTOR AGRARIO, FLOR E PLANTA ORNAMENTAL

Grazas á colaboración con acuBam (asociación de Cultivos Baixo Miño) e a APPPFN (Associação Portuguesa de Produtos de Plantas e Flores Naturais), **máis de 100 representantes de empresas e centros educativos participaron** das iniciativas de intercambio para a dinamización empresarial, a formación, o comercio e o emprego.

Unha Guía sobre o sector agrario informa da realidade empresarial e dos centros educativos no Alto e Baixo Miño, así como da potencialidade do agro como motor de desenvolvimento sostible.

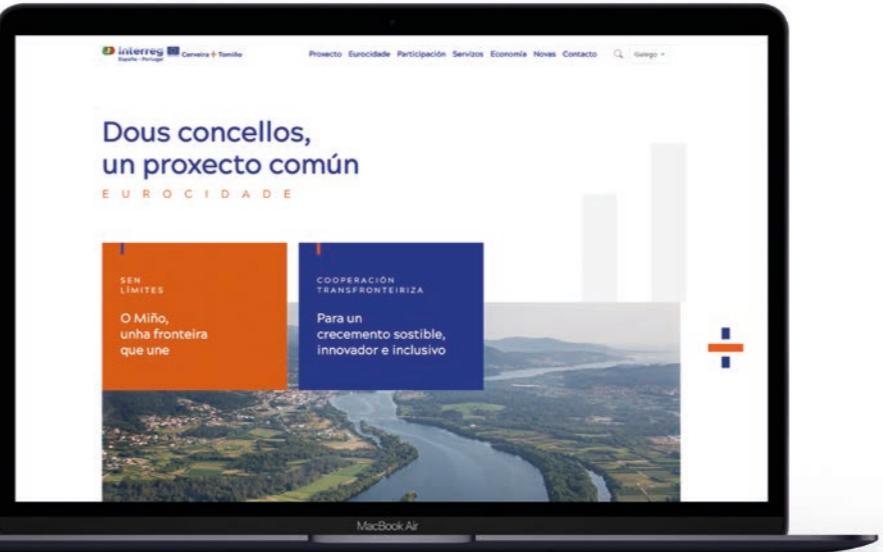
Na 16ª Mostra de Cultivos de 2019, docentes e empresas galegas e portuguesas colaboraron para identificar necesidades de formación e emprego do sector agrario; en 2020, unha Misión comercial xuntou 33 representantes de empresas da península e outros países de Europa, con vistas a favorecer a distribución dos nosos produtos agrarios, especialmente da flor cortada e a planta ornamental.

COMUNICAÇÃO

2040 Seguidores nas redes sociais em 14/10/2020
Mais de 28000 visitas no site eurocidadecerveiratomino.eu desde setembro de 2018.

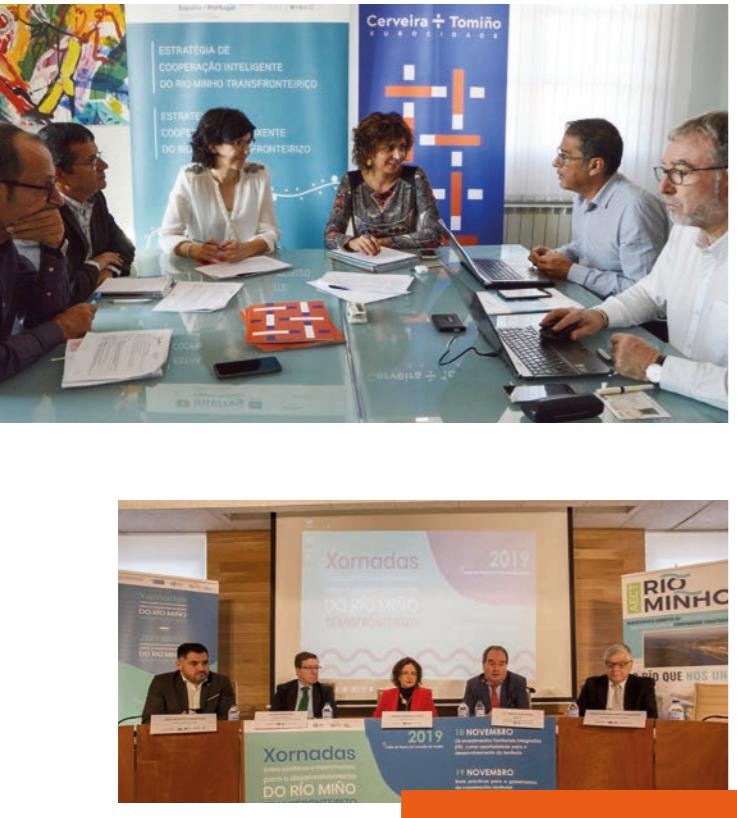
Mais de 10000 participantes em iniciativas transfronteiriças, entre 2017 e 2020, nas áreas do emprego, educação, cultura e desporto.

Mais de 150 notas de imprensa difundidas nos meios de comunicação social locais, regionais e nacionais.

INTERCÂMBIO DE EXPERIÊNCIAS, TRABALHO EM REDE

Tomiño e Vila Nova de Cerveira integram o Agrupamento Europeu de Cooperação Transfronteiriça do Rio Minho (AECT Rio Minho), e colaboram ativamente com outras Eurocidades e entidades de cooperação transfronteiriça, como o consórcio de Bidasoa Txingudi ou a AECT Galicia Norte de Portugal.

Cerveira + Tomiño
EUROC C I D A D E
<https://eurocidadecerveiratomino.eu>

Fondo Europeo de Desarrollo Regional
Fundo Europeu para o Desenvolvemento Regional

UNIÓN EUROPEA
UNIÃO EUROPEIA
CERVEIRA
VILA DAS ARTES

Tomiño
CONCELLO